

Білет №6. Пытанне №2. Практычнае заданне.
Грамадска-палітычнае жыццё ў БССР у другой палове 1940-х – 1980-ых гг.

Пытанне 1. Каму належала вышэйшая заканадаўчая і выканаўчая ўлада ў БССР у 1978-1991 гг.?

Адказ: з крыніцы 1 вынікае, што ў перыяд з 1978 па 1991 гг.

1. Вярхоўны Савет БССР

- о Згодна з артыкулам 97 Канстытуцыі БССР, Вярхоўны Савет з'яўляўся вышэйшым пастаянна дзейным органам дзяржаўнай улады.
- о Ён прымаў законы, зацвярджаў дзяржаўны бюджэт і наглядаў за дзейнасцю выканаўчай улады.

2. Савет Міністраў БССР

- о У адпаведнасці з артыкулам 115, Савет Міністраў быў вышэйшым выканаўчым і распарадчым органам дзяржаўнай улады.
- о Ён адказваў за кіраванне эканомікай, сацыяльнымі пытаннямі і знешняй палітыкай рэспублікі.

3. Камуністычная партыя Савецкага Саюза (КПСС)

- о Згодна з артыкулам 6, КПСС была кіруючай і накіроўваючай сілай савецкага грамадства і фактычна кантралявала ўсе палітычныя працэсы, уключаючы кадравую палітыку і стратэгічнае планаванне.
- о Партыйныя органы вызначалі асноўныя напрамкі ўнутранай і знешняй палітыкі, а таксама ўплывалі на прыняцце рашэнняў у Вярхоўным Савеце і Савеце Міністраў.

Такім чынам, фармальна заканадаўчая ўлада належала Вярхоўнаму Савету БССР, а выканаўчая - Савету Міністраў БССР, аднак КПСС заставалася ключавым палітычным інстытутам, які вызначае ўсе дзяржаўныя працэсы.

Пытанне 2. Якую ролю адыгрывала Камуністычная партыя ў грамадска-палітычным жыцці БССР у другой палове 1970-х - 1980-ых гг.?

Адказ: Аналіз Канстытуцыі БССР, прадстаўленай у крыніцы 2, паказвае, што "Кіруючай і накіроўваючай сілай савецкага грамадства, ядром яго палітычнай сістэмы, дзяржаўных і грамадскіх арганізацый з'яўляецца Камуністычная партыя Савецкага Саюза." Акрамя гэтага менавіта Камуністычная партыя, Узброеная марксісцка-ленінскім вучэннем, вызначае генеральную перспектыву развіцця грамадства, лінію ўнутранай і знешняй палітыкі СССР; кіруе вялікай стваральнай дзейнасцю савецкага народа, надае планамерны, навукова абгрунтаваны характар ягонай барацьбе за перамогу камунізму.

Пытанне 3. Чаму БССР называлася Савецкай рэспублікай? Пацвердзіце адказ цытатамі з прадстаўленых матэрыялаў.

Адказ: Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка называлася Савецкай рэспублікай па некалькіх ключавых прычынах:

1. Форма праўлення і сістэма ўлады

- о У Канстытуцыі БССР наўпрост гаворыцца, што рэспубліка з'яўляецца «сацыялістычнай агульнанароднай дзяржавай», якая выражае «волю і інтарэсы працоўных, сялян і інтэлігенцыі» (артыкул 1).
- о Дзяржаўная ўлада належала Саветам народных дэпутатаў, якія складалі "палітычную аснову Беларускай ССР" (артыкул 2).

2. Роля Камуністычнай партыі

- о Камуністычная партыя Савецкага Саюза была "кіруючай і накіроўваючай сілай савецкага грамадства", вызначаючы "генеральную перспектыву развіцця грамадства" і "лінію ўнутранай і знешняй палітыкі СССР" (артыкул 6).
- о Гэта азначала, што палітычная сістэма рэспублікі поўнасьцю адпавядала савецкай мадэлі праўлення.

3. Дзяржаўнае кіраванне

- о Вышэйшым заканадаўчым органам быў Вярхоўны Савет БССР (артыкул 97), а вышэйшым выканаўчым органам — Савет Міністраў БССР (артыкул 115).
- о Уся сістэма кіравання адпавядала агульнасаюзным прынцыпам Савецкага Саюза.

Такім чынам, БССР называлася Савецкай рэспублікай, бо яна была часткай адзінай палітычнай сістэмы СССР, будавалася на прынцыпах улады Саветаў і кіравалася Камуністычнай партыяй.

Пытанне 4. Састаўце схему: Формы ўдзелу грамадзян БССР у грамадска-палітычным жыцці рэспублікі.

Адказ: **Формы грамадска-палітычнай актыўнасці грамадзян БССР**

 Выбарныя працэсы

- Удзел у выбарах Саветаў народных дэпутатаў
- Удзел у галасаваннях па прыняцці Канстытуцыі СССР (1977) і Канстытуцыі БССР (1978)

 Партыйная і грамадская дзейнасць

- Сяброўства і актыўны ўдзел у КПСС
- Дзейнасць у прафсаюзах, камсамольскіх і іншых грамадскіх арганізацыях
- Праца ў Саветах народных дэпутатаў

 Удзел у масавых мерапрыемствах

- **Мітынгі і вулічныя шэсці**, прысвечаныя Кастрычніцкай рэвалюцыі, Першаму мая, Дню Перамогі і вызваленню БССР
- **Урачыстыя сходы**, прысвечаныя ленінскім дням і знамянальным датам у гісторыі КПСС

Грамадска-палітычныя дыскусіі

- Масавыя сходы і абмеркаванні палітыкі партыі
- Прапаганда і агітацыя ў працоўных калектывах